

Lekárne by tu mali byť pre pacientov

Medzi dôležitých poskytovateľov zdravotnej starostlivosti patria lekárne. Najväčšiu sieť na Slovensku tvorí vyše 260 lekární Dr.Max. Vznikli v roku 2006. Ide o samostatné spoločnosti s ručením obmedzeným.

Spravuje ich materská spoločnosť MIRAKL, a. s., ktorá zamestnáva viac než 1 500 ľudí a patrí k nej aj internetová lekáreň. Lekárne Dr.Max patria do skupiny Dr.Max, ktorá pôsobí v strednej a východnej Európe.

Spolu s ďalšími spoločnosťami patria do vlastníctva skupiny Penta Investments. Parlamentný kuriér oslovil výkonného riaditeľa lekární Dr.Max na Slovensku Tomáša SLECHANA.

V poslednom čase pomerne intenzívne zarezonovala na verejnosti otázka vlastníctva lekární. Aký na to máte názor?

Pokiaľ ide o samotné vlastníctvo lekární, náš postoj je jednoznačný. Z pohľadu zákazníka dáva zmysel, ak lekárne budú vlastníť farmaceuti a zároveň budú mať túto možnosť aj súkromné osoby, ktoré spĺňajú všetky podmienky definované v legislatíve. Sme zástancami liberalizácie a jej prínos pre klientov potvrdzujú aj krajiny, kde vyvážené funguje, ako napríklad Spojené kráľovstvo, alebo aj také, ktoré sa k nej po regulácii vrátili, ako napríklad Írsko. Sú samozrejme aj štáty, kde sú vlastníčkmi výlučne farmaceuti, ale aj tam sú isté obmedzenia, ktoré zužujú možnosti len pre vybranú skupinu ľudí – ako napríklad kapitál. Väčšia liberalizácia umožňuje, aby priestor dostal zákazník, ktorý sa sám rozhoduje v tom, aký typ služby mu viac vyhovuje. Doposiaľ nebola zverejnená žiadna štúdia, ktorá by poukazovala na to, že služby lekární vlastnených súkromnými osobami sú menej kvalitné. V tomto smere by sme radi pracovali na monitoringu vybraných ukazovateľov kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti v lekárnach. Už teraz v rámci interných auditov sledujeme viac ako 140 položiek. Z pohľadu poskytovania komplexnej zdravotnej starostlivosti by mala byť totiž prvoradá odbornosť a proklientsky prístup, bez ohľadu na vlastníctvo. V lekárnach Dr.Max dnes pracuje vyše 1 600 zamestnancov, medzi ktorými je asi 700 farmaceutov, 262 zodpovedných farmaceutov a takmer 500 farmaceutických laborantov. Dennodenne poskytujú le-

kárenskú starostlivosť a odbornú radu tisícom pacientov podľa najlepšieho vedomia a ich prácu si nesmieme vážiť.

Minister zdravotníctva Tomáš Drucker navrhol, aby v lekárnach mali rozhodujúce slovo odborníci – farmaceuti, a nie obchodní manažéri, ako je to doteraz. Spolu so Slovenskou lekárnickou komorou chceli docieľiť, aby sa v lekárnach predávali predovšetkým lieky, ktoré potrebujú pacienti, a nie tie, ktoré presadzujú farmaceutické firmy. Poznáte na to názor aj iných lekárenských sietí?

Deklarovaným zámerom tejto novely malo byť posilnenie odbornosti a zodpovednosti štatutárov lekární. Stále si však nemyslíme, že tak ako bola novela pôvodne navrhnutá, by tento cieľ zabezpečila. Odborníkov v lekárnach by naopak zamestnala nová agenda, ktorá priamo nesúvisí s odborným výkonom ich povolania. Ako prevádzkovateľ najväčšej siete lekární na Slovensku sme presvedčení, že odbornosť pri poskytovaní lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekární je v plnej miere zabezpečená už v súčasnosti účinnou právnou úpravou postavenia odborného zástupcu. Na dodržiavanie platnej legislatívy v lekární je potrebná najmä dôslednejšia kontrola zo strany zodpovedných orgánov. S týmto názorom sa stotožnila aj sieť lekární Benu a spoločne sme ho verejne prezentovali.

Cieľom akýchkoľvek legislatívnych zmien by malo byť zlepšenie kvality života zákazníkov. Klienti u nás už dnes hľadajú aj iné produkty ako lieky, oceňujú nové služby, poradenstvo, edukačné kampane, otváracie hodiny, dostupnosť či digitálne služby.

Staršieho dáta je požiadavka, aby lekárne zaisťovali aj laboratórne služby, prípravu individuálne predpisovaných liekov. Sú na to lekárne siete Dr.Max vybavené?

Každá lekáreň je podľa zákona na takúto službu adekvátne vybavená a rovnako náš personál disponuje potrebnou kvalifikáciou a odbornými zručnosťami. Nie je však reálne myslieť si, že každá jedna lekáreň bude držať všetky suroviny, aby bola schopná zabezpečiť prípravok, keď tam náhodou príde nejaký pacient.

Ideálne by bolo, keby sme mohli tieto prípravky pripravovať centrálné, a nie individuálne v lekárnach. V Česku to je možné, sú tam špecializované pracoviská, ktoré sú vybavené kvalitným laboratórnym zariadením, majú k dispozícii suroviny a už len dodajú konkrétny produkt do lekárne, kde si ho pacient vyzdvihne.

Problémom slovenského zdravotníctva je dostupnosť lekárenských služieb v pohotovostnom

režime. Mení sa to spolu s emergentným systémom?

Tieto dve témy nie úplne súvisia. Emergentný systém umožňuje všetkým lekárniam získať liek, ktorý je v distribučnej sieti bežne nedostupný. Toto opatrenie významne zvýšilo dostupnosť liekov, na druhej strane pacient pri využití tejto služby necháva recept v lekární a po liek si prichádza najskôr po 24 hodinách. Takže v prípade akútnej potreby konkrétneho lieku je to obmedzenie. Problém pohotovosti lekární je v ekonomike tejto služby. Realita je, že receptov vydaných počas pohotovosti je minimum a väčšina pacientov pohotovosť využíva ako večierku na nákup bežného sortimentu. To samozrejme neznamená, že táto služba nemá byť poskytovaná, ale cesta k riešeniu tohto problému je v zohľadnení ekonomickej reality jej poskytovania.

V časti verejnosti panuje názor, že v sieťových lekárnach v popredí stojí marža, a nie potreby pacienta. No nevyvracia to už doterajší zákon?

Myslím, že toto tvrdenie vyvracajú už len samotné čísla našich odborných edukačných kampaní pre verejnosť. Systematicky do nich investujeme už niekoľko rokov. Sú zamerané na vzdelávanie a prevenciu, a tým aj na šetrenie výdavkov z verejného zdravotného poistenia na liečbu rozvinutých ochorení. Náklady na odborné vzdelávanie personálu pre tento typ služby predstavovali v roku 2017 viac ako 180 000 eur. Kampaní zameraných na diabetes, fotoprotekciu či kardiovaskulárne ochorenia sa zúčastnilo takmer 40 000 ľudí. Podotýkam, že všetky boli bezplatné. Plánujeme v nich preto pokračovať aj ďalší rok a ešte v širšom rozsahu. Lekárne už nie je len miestom, ktoré sa spája so zdravotnými komplikáciami, ale naopak aj s aktívnym prístupom k otázkam zdravia.

Množstvo nepríjemných dôsledkov má redistribúcia liekov do zahraničia, ktorú na začiatku roka 2017 riešila prijatá novela zákona. Teraz však sa problém od distribučných firiem preniesol do lekární...

Vznik tejto novely sme podporovali aj v lekárnach Dr.Max, keďže reexport považujeme za neetický. Cez projekt Nedostupné lieky, ktorý vznikol ešte v októbri 2015 pod vedením Slovenskej lekárskej komory a Asociácie na ochranu práv pacientov SR, sme počas jeho trvania do konca roku 2016 podali takmer 12 000 hlásení o konkrétnych chýbajúcich liekoch. Teraz je situácia stabilizovaná a dostupnosť nevnímame ako problém. V súvislosti s touto témou sme pred niekoľkými mesiacmi spustili novú službu, ktorá umožňuje overiť si dostupnosť lieku alebo napríklad výživového doplnku v ich okolí prostredníctvom zákaznickej infolinky alebo našej webovej stránky.